

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านกระแสโลกาภิวัตน์ และโลกไซเบอร์ ทำให้คนไทยมุ่งแสวงหาความสุขและสร้างอัตลักษณ์ส่วนตัวผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เกิดเป็นวัฒนธรรมย่อยร่วมสมัยที่หลากหลาย ในรูปแบบการรวมกลุ่มของบุคคลที่สนใจเรื่องเดียวกัน มีการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องมากกว่าส่วนรวม ขณะที่ภาคส่วนต่างๆ ได้มีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ แต่การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ความสัมพันธ์แบบเครือข่ายที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลเริ่มหดหาย พฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีความเปราะบางจนนำไปสู่ปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ (2555) ได้กล่าวถึงการสร้างความเจริญงอกงามของ บุคคล และสังคมตามเจตนารมณ์ คือการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนั่นเอง ซึ่งเห็นได้จากการกล่าวถึงการจัดการศึกษา ในลักษณะของกระบวนการเรียนการสอน ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เอาไว้อย่างเป็นระบบเริ่มจากความมุ่งหมาย และหลักการแนวทางการจัดการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้สาระสำคัญของหลักสูตร และการประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (2551: 115) ได้กล่าวถึงพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2540 ว่า “การพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญยิ่งขึ้นไปนั้นย่อมต้องพัฒนาบุคคลก่อน เพราะบุคคลอันเป็นองค์ประกอบของส่วนรวมไม่ได้รับการพัฒนาแล้วส่วนรวมจะเจริญและมั่นคงได้ยาก ยิ่งการที่บุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียว คือ การศึกษา การศึกษานั้นแบ่งเป็นสองส่วน คือ การศึกษาด้านวิชาการส่วนหนึ่งกับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นผู้มีจิตใจใฝ่ดี ใฝ่เจริญ ละอายชั่ว กลัวบาปส่วนหนึ่ง การพัฒนาบุคคลต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ใช้ประกอบการและมีความดีไว้เกื้อหนุนการประพฤติปฏิบัติทุกอย่างให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควรและอำนวยผลประโยชน์ที่พึงประสงค์”

การพัฒนาประเทศให้บังเกิดความเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศนั้น ปัจจัยที่ถือว่าสำคัญมากคือ ทรัพยากรมนุษย์ และกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการสร้างองค์ความรู้แบบยั่งยืน ประเทศชาติจะพัฒนาให้มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไม่ได้เลย ถ้าหากประชาชนในประเทศขาดการพัฒนาทางการศึกษา การศึกษามุ่งพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ให้มีสุขภาพดีทั้งทางกายและทางใจ มุ่งพัฒนาครอบครัวให้มีความรัก ความอบอุ่น สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้ร่วมผนึกกำลังกันเป็นกำลังคนที่เปี่ยมพลัง พึ่งตนเองได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาที่จะเสริมสร้างความมั่นคง และก้าวหน้าให้แก่ประเทศนั้นจะต้องเป็นการศึกษาที่มีความรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันกระแสของวัตถุนิยมได้เข้ามาครอบงำวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของคนไทย การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เกิดการแก่งแย่งแข่งขันกัน ส่งผลให้คนไทยเห็นแก่ตัว คุณธรรม จริยธรรม

เสื่อมทรามลง อย่างน่าวิตก นับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ซึ่งตามความเป็นจริง ในโลกแห่งการแข่งขันทางปัญญา เพื่อความอยู่รอดในสังคมนั้น จำเป็นต้องสร้างเด็กและเยาวชนให้มีความเข้มแข็งทางด้านสติปัญญา ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ประเทศชาติจึงสามารถอยู่รอด และมีความสงบสุขได้

นโยบายของประเทศในทศวรรษที่ผ่านมาให้ความสำคัญต่อ “การพัฒนาคน” ให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงเน้นแนวทางพัฒนาตามหลักแนวคิดการพึ่งตนเอง โดยใช้หลักพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ การพัฒนาอย่างเป็นลำดับขั้นตอนที่ใช้ความรู้คุณธรรม และความเพียรในการปฏิบัติและการดำรงชีวิตซึ่งทั่วโลกให้การยอมรับ และเป็นหลักที่ได้ผ่านการพิจารณาด้านวิชาการว่าการพัฒนาโดยเลียนแบบตะวันตก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2560) ได้ศึกษาถึงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดให้สถานศึกษาคุณธรรมเป็นหนึ่งในตัวชี้วัด (Key Performance Indicators: KPI) ในการประกันและการประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Assessment: IQA) เพื่อเป็นหลักประกันให้กับชุมชนและผู้ปกครองได้มั่นใจว่าสถานศึกษาที่บุตรหลานเรียนนั้นมีคุณภาพ โดยสถานศึกษาที่นำรูปแบบนี้ไปใช้ จะถือเป็นหลักประกันพื้นฐานว่าสถานศึกษานั้นสามารถดำเนินการสร้างคนดีให้กับบ้านเมืองได้ ซึ่งต้องดำเนินการตามรูปแบบอย่างจริงจังและเป็นที่ยอมรับได้ ประกอบกับสถานศึกษาคุณธรรมเป็นสถานศึกษาที่ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดีในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ของการพัฒนาการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง คือปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยในตนเองสู่ความเป็นพลเมือง พลโลก และการดำรงตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความมั่นคงด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในเชิงรุกและกำลังประสบปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม อันเนื่องมาจากการพัฒนาที่มุ่งเน้นวัตถุนิยม แม้กระทั่งด้านการศึกษา สังคมยังเน้นสอนให้คนแสวงหาความรู้ทางด้านวิชาการ เมื่อเรียนจบแล้วจะได้รับความรู้เพื่อเข้าสู่ระบบของสังคมที่เน้นในเรื่องของวัตถุนิยมกับการเพาะนินสยแก่งแย่งเห็นแก่ตัว จากเอกสารแผนงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนไทย รายงานการสำรวจข้อมูลในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมาพบว่าสังคมไทยในอนาคตมีแนวโน้มที่อาจนำไปสู่สังคมที่ล่มสลาย เนื่องจากปัจจุบันมีปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยในการที่ต้องเร่งแก้ไขและกระทบกับเด็กจำนวนมากโดยจำแนกปัญหาเด็กและเยาวชนไทยเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากความยากจนและด้อยโอกาสทั้งที่มีมาแต่กำเนิด หรือผลสืบเนื่องมาจากครอบครัว หรือถูกกระทำจากบุคคลหรือสังคม และปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น การมีเพศสัมพันธ์ การติดเหล้า บุหรี่ ยาเสพติด ทะเลาะวิวาท การฆ่าตัวตาย เล่นการพนัน ติดเกม อินเทอร์เน็ต การเข้าถึงสื่อลามกอนาจาร หรือสื่อที่แสดงความรุนแรงและการชักรวดเร็ว เป็นต้น ประกอบกับคนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ กระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมที่เป็นยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนไทยบางคนไม่สามารถเลือกรับปรับใช้กับการดำเนินชีวิตปัจจุบัน ส่งผลให้วัฒนธรรมและ

วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุประสงค์ นิยม ยอมรับคนที่มีฐานะมากกว่าคนดีมีคุณธรรม ละทิ้งค่านิยมที่ดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทยและลดคุณค่าของความเป็นไทย จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐาน การปรับเปลี่ยนให้คนมีค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย โดยแผนการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม วินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดย ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมี วินัย จิตสาธารณะ เร่งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบสถานศึกษาให้ปลอดจากอบายมุขอย่าง จริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 และแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริม ผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

ปัจจุบันสิ่งที่ทำให้คนในสังคมไทยขาดคุณธรรม จนกลายเป็นปัญหามีอยู่ 5 ประการ คือ (1) ความต้องการของคนในสังคม และความต้องการของสังคมสวนทางกัน นั่นคือ สังคมต้องการความ เจริญเกิดขึ้น แต่คนในสังคมปฏิบัติอีกทางหนึ่ง คือ ทำเพื่อสนองความต้องการของตนเอง เมื่อปฏิบัติ ไม่ถูกต้องจึงเกิดปัญหาขึ้น (2) คนไม่เข้าใจสภาพ สังคมของตนเอง สังคมของชาวพุทธเป็นสังคมแห่ง ความเมตตากรุณา เอื้ออาทรต่อกัน สอนให้รู้คุณ และตอบแทนคุณ รู้รักสามัคคี แต่กลับปฏิบัติตรงกันข้าม มีแต่ความเห็นแก่ตัว โหดร้าย ไม่รู้จักคุณคน แกร่งแย่ง ชิงดีชิงเด่น (3) สังคมไทยเป็นสังคมแห่งความ พึ่งพิง พุ่มพวย ชอบบริโภคไม่ชอบผลิต เมื่อพุ่มพวยมากต้องใช้เงินมาก เมื่อไม่ได้ในทางสุจริตก็หา มาโดยทางทุจริต ความซื่อสัตย์ก็หมดไป (4) การขาดระเบียบวินัยตั้งแต่ท้องถนน ชอบทิ้งชอบขว้าง ขาดความเคารพกฎกติกาของสังคม ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิตการทำงาน การอยู่ร่วมในสังคม (5) แหล่งอบายมุขมีอยู่ดาษดื่น เป็นที่มั่วสุมของคนทุกประเภท ทำให้คนห่างไกลจากความดี ความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ในที่สุดปัญหาสังคมก็ตามมา นอกจากนี้ แล้วยังมีการค้นพบว่าการจัดการศึกษาชาติมิติทางด้านคุณธรรมอยู่มาก เพราะสถานศึกษามุ่งเน้น จะทำให้ผลผลิตเป็นคนเก่ง แต่หากคนเก่งเหล่านั้นขาดคุณธรรม ก็จะกลายเป็นคนเห็นแก่ตัว ดังนั้น การเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กเป็นคนเก่ง โดยไม่คำนึงถึงคุณธรรมก็จะเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคม ดังที่เราเห็นอยู่เช่นทุกวันนี้ ในทางตรงกันข้าม หากสถานศึกษาคำนึงถึงเรื่องนี้และให้ความสำคัญ จะต้องช่วยให้มนุษย์เป็นคนดีเหนือสิ่งอื่นใด จะทำให้สังคมเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข สังคมน่าอยู่ การศึกษาจึงไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนเพื่อทำมาหากินเลี้ยงชีพเท่านั้น ควรสอนให้สามารถมีชีวิต ที่สมบูรณ์ และคนดีเท่านั้นที่คิดจะช่วยเหลือผู้อื่นช่วยเหลือสังคม ประเทศชาติ รวมไปถึงช่วยเหลือ โลกนี้ให้เต็มไปด้วยความสุขมากขึ้นอีกประการหนึ่ง (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2555) นอกจากนี้ยังได้มีการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียนจากครูผู้สอน โดยใช้ แบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรม สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1.1 ผลการสำรวจพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2560

ข้อที่	พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมที่สังเกต	\bar{x}	S.D.	ระดับที่ปฏิบัติ
1	แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของวิทยาลัย	2.51	0.71	ปานกลาง
2	เข้าแถวและเข้าชั้นเรียนตรงเวลา	2.45	0.74	น้อย
3	รับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย	2.01	0.82	น้อย
4	ตั้งใจเรียน	1.55	0.79	น้อย
5	พูดจาไพเราะ	2.21	0.81	น้อย
6	ช่วยกันรักษาความสะอาดห้องเรียน โรงอาหาร และบริเวณภายในวิทยาลัย	2.23	0.84	น้อย
7	ให้ความเคารพครูบาอาจารย์ และรุ่นพี่	2.04	0.82	น้อย
8	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนฝูงและครูอาจารย์	2.48	0.84	น้อย
9	ให้ความช่วยเหลืองานและกิจกรรมของวิทยาลัย	2.54	0.85	ปานกลาง
10	มีจิตบริการชุมชน	2.22	0.76	น้อย
11	คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	2.37	0.79	น้อย
12	รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	1.59	0.82	น้อย
เฉลี่ยรวม		2.39	0.81	น้อย

ที่มา: งานวิจัยพัฒนา นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา, 2560

จากตารางที่ 1.1 การสำรวจของงานวิจัยพัฒนา นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทราในปีการศึกษา 2560 พบว่าระดับคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่ปรากฏในแต่ละประเด็นยังปฏิบัติได้ในระดับน้อย โดยเฉพาะในเรื่องของการตั้งใจเรียน และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ปัญหาดังที่กล่าวมาเกิดจากการขาดคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งไม่มีใครปฏิเสธว่าคุณธรรมจริยธรรม คือสิ่งที่ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันในตัวของคนทุกคนเป็นวัคซีนที่จะเพิ่มความเข้มแข็งให้กับคนโดยสร้างคนให้มีคุณภาพ การสอนคุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งที่ถูกละเลยมานาน โรงเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนนำเงื่อนไขด้านคุณธรรม จริยธรรมไปปฏิบัติ ซึ่งแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน เป็นสิ่งที่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ต้องร่วมมือร่วมใจช่วยกันดำเนินการพัฒนาทั้งระบบในโรงเรียน ต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่จะให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในกิจกรรมการดำเนินงานทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่กล่าวถึงการเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และนำลงสู่การปฏิบัติ โดยในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 6 กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาให้เป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ได้กล่าวถึงการสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาต่างๆ ว่าการจะประสบความสำเร็จในการสร้างคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมจะต้องอาศัยความจริงจังในการประพฤติปฏิบัติ การร่วมมือร่วมแรงกันทุกฝ่ายในสถานศึกษา สถาบันครอบครัว หรือองค์กรต่างๆ และสังคมหรือสังคมโดยรวม ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จึงมีแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมอาชีวศึกษา โดยจัดให้มีโครงการและกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการโรงเรียนคุณธรรมอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมการดำเนินงานและขยายผลการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องให้แก่สถานศึกษาในสังกัดภาครัฐทุกแห่ง รวมทั้งสถานศึกษาเอกชนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ครูแกนนำซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเริ่มต้นและผลักดันให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถนำความรู้ไปขับเคลื่อนการพัฒนาตนเองสู่การเป็นสถานศึกษาคุณธรรม

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน หลายสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในลักษณะภาคีเครือข่าย เนื่องจากภาคีเครือข่ายเป็นระบบความร่วมมือของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานที่มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน จัดกระบวนการต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Agranoff Robert, 2006) กล่าวว่า เครือข่ายถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือ ทั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรและภาคส่วนต่างๆ ได้มีโอกาสเข้ามาดำเนินการร่วมกัน ตลอดจนเป็นการแบ่งปันทรัพยากรและความรู้ในด้านต่างๆ รวมถึงค้นพบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน จากลักษณะดังกล่าวภาคีเครือข่ายจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาในอันที่จะก่อให้เกิดการส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ที่ดี ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งบรรยากาศในการจัดการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน จำเป็นต้องพัฒนาสถานศึกษาและบุคลากรให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีต่างๆ ที่มีคุณภาพมากเพียงพอมาช่วยกันผลักดันการศึกษาในส่วนที่ตนเองสามารถทำได้

วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถหลากหลายสาขาวิชาชีพ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับปริญญาตรี และหลักสูตรระยะสั้น แต่ภาพลักษณ์ของผู้เรียนอาชีวะ ข่าวนักเรียนยกพวกตีกัน ความสูญเสียจากการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาต่างสถาบันของอาชีวะ การสูญเสียชีวิตของผู้บริสุทธิ์จากการโดนลูกหลงหรือเข้าใจผิด รวมทั้งภาพนักเรียนนักศึกษาจับกลุ่มมั่วสุมก็ตาม ขาด้านลบที่ออกมามากมายเหล่านี้ ได้รับการถ่ายทอดผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ กลายเป็นภาพลักษณ์ติดตาของผู้ปกครองว่าเด็กอาชีวะนิยมความรุนแรง ชอบทะเลาะวิวาท ทั้งๆ ที่ผู้จบสายอาชีวะจะเป็นกำลังสำคัญที่จะนำพาประเทศชาติสู่ความเจริญ จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญที่ต้องมีการกำหนดรูปแบบเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา เพื่อสอดคล้องการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทราเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทราเป็นอย่างไร
3. การทดลองรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ทดลองอย่างไร
4. การใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ใช้อย่างไร
5. การประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ประเมินอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
4. เพื่อใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
5. เพื่อประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา มี 3 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย หลักการ แนวคิด ทฤษฎี โดยการวิเคราะห์เอกสาร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการควบคุมคุณภาพวงจรมะเดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และคู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. การควบคุมคุณภาพวงจรมะเดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA)
2. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทราโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร ดำเนินการใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

1.2 ศึกษาสภาพการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา โดยดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้เป็นกรอบในการสอบถามสภาพการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ครั้งนี้ จากแนวคิดการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา และสภาพปัจจุบันในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่

1. ผู้บริหารและครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 105 คน
2. ภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 70 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. ผู้บริหารและครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 86 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. ภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 59 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ศึกษาสภาพการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

1.3 ศึกษาแนวทางทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้เป็นกรอบในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จากแนวคิดการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย และสภาพปัจจุบันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านสถานศึกษาคุณธรรม หรือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ศึกษาแนวทางทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา มี 4 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีการควบคุมคุณภาพวงจรมะมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561

2. ผลจากการศึกษาสภาพ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

3. ผลจากแบบสอบถาม และผลจากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ยกร่างเป็นองค์ประกอบเพื่อนำหลักการสู่การปฏิบัติ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ โดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

2.2 ยกร่างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ยกร่างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา โดยใช้ทฤษฎีการควบคุมคุณภาพวงจรเดมมิง (Deming Cycle: PDCA) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (PAR: Participatory Action Research) และคู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561 ใน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านคณะกรรมการภาคีเครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 2 ด้านคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 3 ด้านกระบวนการ

องค์ประกอบที่ 4 ด้านผลผลิต

องค์ประกอบที่ 5 ด้านผลลัพธ์

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ยกร่างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านสถานศึกษาคุณธรรม หรือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ จำนวน 3 คน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นภาคีเครือข่ายของวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 3 คน

3. อาจารย์มหาวิทยาลัย หรือนักวิชาการที่มีความรู้ในด้านสถานศึกษาคุณธรรม จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ยกร่างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 (สนทนากลุ่ม 14 มีนาคม 2562)

2.3 ประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรม ต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรม
ต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา โดยประยุกต์จากแนวคิด สมชาย ทัศนวิวัฒน์
(2553: 198-204) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Sampling) โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านสถานศึกษาคุณธรรม หรือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ
จำนวน 3 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นภาคีเครือข่ายของวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 2 คน
3. อาจารย์มหาวิทยาลัย หรือนักวิชาการที่มีความรู้ในด้านสถานศึกษาคุณธรรม จำนวน 2 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา
คุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา
คุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2561

2.4 จัดทำแผนการดำเนินงานและคู่มือรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ โดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการสร้างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย
วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา นำมาจัดทำเป็นแผนการดำเนินงานและคู่มือรูปแบบการพัฒนา
สถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย

1. บทนำ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์ของคู่มือการใช้รูปแบบ
4. ขอบเขตการทดลองใช้รูปแบบ
5. เงื่อนไขและข้อจำกัดในการนำคู่มือไปใช้
6. ความหมายของคำที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา
2562 จำนวน 21 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติ

1) ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 5 คน
2) ผู้แทนฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย	จำนวน 4 คน
3) หัวหน้าแผนกวิชา	จำนวน 12 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แผนการดำเนินงานและคู่มือรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา คุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

แผนการดำเนินงานและคู่มือรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ตามแผนการดำเนินงานและคู่มือรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา 5 องค์ประกอบ (7 โครงการ) แหล่งที่มาของ 7 โครงการ จากการศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี ดังนี้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านกระบวนการ ประยุกต์จากหลักการควบคุมคุณภาพวงจรมะมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) จำนวน 2 โครงการ องค์ประกอบที่ 4 ด้านผลผลิต พัฒนามาจากหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรม จำนวน 3 โครงการ และองค์ประกอบที่ 5 ด้านผลลัพธ์ ได้จากคู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม และแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา จำนวน 2 โครงการ เอกสารการค้นคว้าจาก สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2562), พัชรี อินทร์อำนวย (2560), โคภิตา คล้ายหนองสรวง (2558), เซฟเฟอร์ (Shaeffer, 1994), โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980) ร็อบบิ้นส์ และฟินเลย์ (Robbins & Finley, 1998) โกสินทร์ ช่างบุญ (2560) และฉันทนา โรจน์บุรณวงศ์ (2552) รายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการภาคีเครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 2 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 3 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่

1. โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาคุณธรรม และสร้างครูแกนนำ ผู้เรียนแกนนำ
2. โครงการจัดตั้งศูนย์ประสานงานสถานศึกษาคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 4 ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่

3. โครงการค้นหาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน
4. โครงการค้นหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน
5. โครงการวางแผน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 5 ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 2 โครงการ

6. โครงการสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรมในการสร้างเสริมคุณธรรม
7. โครงการศูนย์การเรียนรู้สถานศึกษาคุณธรรม สถานศึกษา

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลได้มาจากผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้ง 7 โครงการ ประกอบด้วยตัวแทนผู้เรียน แผนกวิชา 12 แผนกวิชา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเหตุผลในการเลือก คือ ผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 36 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา องค์กรประกอบที่ 1 แผนภูมิคณะกรรมการภาคีเครือข่ายสถานศึกษา คุณธรรม องค์กรประกอบที่ 2 แผนภูมิคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาคุณธรรม องค์กรประกอบที่ 3 ด้านกระบวนการ องค์กรประกอบที่ 4 ด้านผลผลิต และองค์กรประกอบที่ 5 ด้านผลลัพธ์

หลังการทดลองใช้รูปแบบ องค์กรประกอบที่ 3 ถึง องค์กรประกอบที่ 5 (จำนวน 7 โครงการ) ผู้วิจัยประเมินผลโครงการทั้ง 7 ดังนี้

1. ประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ
2. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการโดยการประเมินตนเองก่อนและหลังเข้าร่วม

โครงการ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัย อาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ขั้นตอนที่ 4 การใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัย อาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ตามแผนการดำเนินงานและคู่มือรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรม ต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา 5 องค์กรประกอบ 7 โครงการ ดังนี้

องค์กรประกอบที่ 1 คณะกรรมการภาคีเครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม

องค์กรประกอบที่ 2 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาคุณธรรม

องค์กรประกอบที่ 3 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่

1. โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาคุณธรรม และสร้างครูแกนนำ ผู้เรียนแกนนำ
2. โครงการจัดตั้งศูนย์ประสานงานสถานศึกษาคุณธรรม

องค์กรประกอบที่ 4 ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 3 โครงการ ได้แก่

3. โครงการค้นหาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน
4. โครงการค้นหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร ครู และผู้เรียน
5. โครงการวางแผน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรม

องค์กรประกอบที่ 5 ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 2 โครงการ

6. โครงการสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรมการสร้างเสริมคุณธรรม
7. โครงการศูนย์การเรียนรู้สถานศึกษาคุณธรรม สถานศึกษา

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลได้มาจากผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้ง 7 โครงการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเหตุผลในการเลือก คือ เป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน นักศึกษา และภาคีเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสถานศึกษาคุณธรรม จำนวน 169 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา องค์กรประกอบที่ 1 แผนภูมิคณะกรรมการภาคีเครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม องค์กรประกอบที่ 2 แผนภูมิคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาคุณธรรม องค์กรประกอบที่ 3 ด้านกระบวนการ องค์กรประกอบที่ 4 ด้านผลผลิต และองค์กรประกอบที่ 5 ด้านผลลัพธ์

หลังการใช้รูปแบบ องค์กรประกอบที่ 3 ถึง องค์กรประกอบที่ 5 (จำนวน 7 โครงการ) ผู้วิจัยประเมินผลโครงการทั้ง 7 ดังนี้

1. ประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ
2. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้าร่วมโครงการโดยการประเมินตนเองก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่ายวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา จากแบบรายงานและแบบประเมินผล

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

5.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเป็นคุณธรรมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

- 5.1.1 ด้านความรับผิดชอบ
- 5.1.2 ด้านความมีวินัย
- 5.1.3 ด้านจิตอาสา

ผู้ให้ข้อมูล งานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

5.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและครู ตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเป็นคุณธรรมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

- 5.2.1 ด้านความรับผิดชอบ
- 5.2.2 ด้านความมีวินัย
- 5.2.3 ด้านจิตอาสา

ผู้ให้ข้อมูล งานบุคลากร วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

5.3 ผลการประเมินคุณธรรมสถานศึกษาต้นแบบตามเกณฑ์มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

5.4 ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ผู้ให้ข้อมูล คือ ภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

5.5 ความสำเร็จและการยอมรับของสังคม เช่น รางวัล เกียรติบัตร การเข้าเยี่ยมชมการเป็นวิทยากร ผู้ให้ข้อมูล คือ งานประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเป็นคุณธรรมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

1.1 ด้านความรับผิดชอบ

1.2 ด้านความมีวินัย

1.3 ด้านจิตอาสา

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและครู ตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเป็นคุณธรรม อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

2.1 ด้านความรับผิดชอบ

2.2 ด้านความมีวินัย

2.3 ด้านจิตอาสา

3. ผลการประเมินคุณธรรมสถานศึกษาต้นแบบตามเกณฑ์มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

5. ความสำเร็จและการยอมรับของสังคม เช่น รางวัล เกียรติบัตร การเข้าเยี่ยมชมการเป็นวิทยากร

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา หมายถึง แนวทางในการพัฒนาผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ให้มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ด้านจิตอาสา โดยการวิเคราะห์ การยกย่อง นวัตกรรม กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ โดยภาคีเครือข่ายกำหนดเป็นองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านกระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนการพัฒนาคุณธรรมสถานศึกษาโดยมีคณะทำงานและใช้โครงการคุณธรรม เป็นเครื่องมือในการพัฒนา

1.2 ด้านผลผลิต หมายถึง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา คุณธรรมอาชีวศึกษา

1.3 ด้านผลลัพธ์ หมายถึง องค์กรความรู้/นวัตกรรมการสร้างเสริมคุณธรรม โดยบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา

2. สถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษาต้นแบบ หมายถึง สถานศึกษาที่มีผลการพิจารณารวมทั้ง 3 องค์กรประกอบ จากการประเมิน ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 25 คะแนน และไม่มีระดับคุณภาพพอใช้ (ค่าคะแนน 2) หรือ ระดับคุณภาพต้องปรับปรุง (ค่าคะแนน 1) ในข้อใดข้อหนึ่ง

3. การพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงคุณภาพของผู้เรียนในด้านคุณธรรมให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเป็นคุณธรรมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่นักเรียน นักศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราพึงมีและปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประกอบด้วย

4.1 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ซึ่งแสดงออกโดยมีความสนใจเอาใจใส่ ตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายด้วยความพากเพียร พยายาม อดทนต่ออุปสรรคใดๆ มีการวางแผนงานอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

4.2 ด้านความมีวินัย หมายถึง ความสามารถของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราในการควบคุมตนเองในการกระทำและการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของวิทยาลัยฯ ในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

4.3 ด้านจิตอาสา หมายถึง ความสำนึกของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราที่มีต่อส่วนรวม เป็นจิตที่เป็นผู้ให้ คิดดี คิดทางบวก มีความหวังดีต่อผู้อื่น เป็นความสมัครใจ เต็มใจ ตั้งใจทำ อยากช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน และส่งผลให้เกิดความสุขทางจิตใจ

5. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและครู ตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเป็นคุณธรรม อัตลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่ผู้บริหาร และครูในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราพึงมีและปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประกอบด้วย ประกอบด้วย

5.1 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร และครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราในการควบคุมตนเองในการกระทำและการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ คำสั่งของวิทยาลัยฯ ในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

5.2 ด้านความมีวินัย หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ในการควบคุมตนเองในการกระทำและการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของวิทยาลัยฯ ในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

5.3 ด้านจิตอาสา หมายถึง ความสำนึกของผู้บริหาร และครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราที่มีต่อส่วนรวม เป็นจิตที่เป็นผู้ให้ คิดดี คิดทางบวก มีความหวังดีต่อผู้อื่น เป็นความสมัครใจ เต็มใจ ตั้งใจทำ อยากช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน และส่งผลให้เกิดความสุขทางจิตใจ

6. ภาศึเครือช่ย หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ เพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย (ร่วมคิด/วางแผน ร่วมทำ ร่วมประเมินผล) โดยมีความสัมพันธ์แนบราบ มีความเสมอภาค และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ชุมชน และสถานประกอบการ

7. ทฤษฎีการควบคุมคุณภาพวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) หมายถึง ระบบการบริหารงานโรงเรียนคุณธรรมที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือ ประเมิน (Check) การนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Action) โดยระบบการบริหารต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจรหมุนเวียนไป ไม่มีหยุดหย่อน

8. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคล ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

9. คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561 หมายถึง เอกสารขั้นตอนการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2561 ซึ่งอธิบายถึงรายละเอียดของการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จ โดยผ่านขั้นตอนหรือกระบวนการต่างๆ โดยใช้ควบคู่กับการจัดโครงการต่างๆ เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถดำเนินการตามโครงการ ด้วยตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

10. สถานประกอบการ หมายถึง บริษัท ห้างหุ้นส่วน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งในประเทศ ที่ลงนามความร่วมมือกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทราเพื่อร่วมกันดำเนินงานจัดการอาชีวศึกษาทั้งด้านความรู้และคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน นักศึกษา

11. ความเหมาะสม หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับความเหมาะสมของสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างหลักการ วัตถุประสงค์ และโครงการในรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาศึเครือช่ย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

12. ความเป็นไปได้ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิความเป็นไปได้ของการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาศึเครือช่ย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ไปใช้ มีโอกาสที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ และมีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินการจะประสบความสำเร็จในการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

13. คณะกรรมการภาศึเครือช่ย หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการภาศึเครือช่ยของวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

14. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร และรองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

15. **ครู** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนและอบรมให้ความรู้ ประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานราชการครู ครูพิเศษสอน วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

16. **ผู้ปกครอง** หมายถึง ตัวแทนผู้ปกครองที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

17. **ผู้เรียน** หมายถึง นักเรียน นักศึกษาทุกระดับ ทุกชั้นปี ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทราคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามตามเกณฑ์คุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

2. ได้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่ายวิทยาลัย อาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา และสามารถนำไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา นักเรียน นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ